

Jaarverslag Working Party on International Safe Motherhood & Reproductive Health 2008

Samenstelling

De werkgroep bestaat uit gynaecologen, gynaecologen in opleiding, verloskundigen en enkele anderen geïnteresseerd in haar aandachtsgebied. De meeste leden werkten een deel van hun loopbaan in ontwikkelingslanden en enkelen werken daar nog steeds. De werkgroep maakt deel uit van de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie maar is ook een werkgroep binnen de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg. Het totaal aantal leden is thans ongeveer 60.

Doelstelling

Het verbeteren van de reproductieve gezondheid in het algemeen en de zorg rond zwangerschap en bevalling in het bijzonder door onder meer praktische samenwerking met collegae in ontwikkelingslanden. De leden van de werkgroep hebben hun achtergrond in onderling sterk verschillende ontwikkelingslanden en hun belangstellingen lopen nogal uit een. Niettemin poogt de groep tot bundeling van activiteiten te komen. In dit verslag wordt een overzicht van de activiteiten van de werkgroep in 2008 gegeven.

Activiteiten 2008

Bestuurswissel

In januari trad Frits Driessen af als voorzitter van de werkgroep. Zijn taak is overgenomen door Jelle Stekelenburg. In september nam Vincent Jongen afscheid als secretaris; hij is opgevolgd door Marieke Lagro. Het bestuur van de werkgroep bestaat uit de volgende leden: Jelle Stekelenburg (voorzitter), Marieke Lagro (secretaris), Jules Schagen van Leeuwen (penningmeester), Mariet van Diem (verloskundige namens KNOV), Erica Janszen (lid), Albert Mantingh (lid), Jos van Roosmalen (lid).

Twinning AGOTA-NVOG

In 2006 werd er een Memorandum of Understanding gesloten tussen de NVOG en de Tanzaniaanse gynaecologen vereniging AGOTA. Het Memorandum of Understanding strekt zich uit over 2006-2010 en de NVOG zal 2000 euro per jaar bijdragen als steun aan AGOTA. De werkgroep overziet namens de NVOG de implementatie van deze overeenkomst. De afgelopen jaren zijn vier deelprojecten ontwikkeld: versterken van de secretariële ondersteuning van AGOTA, het Kilwa-project, opleiding en onderwijs en uitwisseling van postgraduates.

Kilwa-project

Het Kilwa project is goedgekeurd door de FIGO en is gericht op de verbetering van obstetrische zorg op districtsniveau en zou voor 80% worden betaald door de FIGO (80.000 dollar per jaar gedurende 3-4 jaar) en voor 20% door AGOTA zelf. Helaas bleek FIGO helemaal geen geld te hebben voor dit programma. Gefaciliteerd door de werkgroep zijn nu fondsen ter beschikking gekomen van SIMAVI en de Stichting Christelijke Ziekenverzorging Nederland. Met deze fondsen worden trainingen in Life Saving Skills en een opknapbeurt van verloskamers, operatiekamers en 'maternity ward' van het districtsziekenhuis in Kilwa (deels) gefinancierd.

Opleiding en onderwijs

In september 2007 hield AGOTA een wetenschappelijke conferentie in Dar Es Salaam met als titel 'Maternal and Newborn Health in Tanzania'. Zes leden van de werkgroep vertegenwoordigden de NVOG op deze conferentie. Na afloop werd een cursus Emergency Obstetric Care (EmOC) georganiseerd door leden van de werkgroep in samenwerking met de Royal College of Obstetrics and Gynaecology (RCOG). Dit heeft als startpunt gediend

voor de organisatie van meerdere lokale cursussen in Tanzania door de Tanzanianen zelf. In 2008 werden drie cursussen georganiseerd op districtsniveau. De werkgroep wil dit blijven ondersteunen. Verslag van de conferentie en de cursus zijn in het NTOG gepubliceerd.

Uitwisseling postgraduates

Vanaf 2006 komt er jaarlijks een jonge klare gynaecoloog of gynaecoloog-in-opleiding naar Nederland voor een maand stage. Deze stage wordt door enkele werkgroepsleden verzorgd en houdt bezoek aan verschillende ziekenhuizen (academisch en perifeer) in, de mogelijkheid om aan een thesis te werken en gebruik te maken van de medische bibliotheek. Daarnaast geeft de bezoeker een voordracht op een werkgroepvergadering. In 2008 bezocht Zuhra Noor, tweedejaars gynaecoloog in opleiding, Nederland. Naar aanleiding van de evaluatie van twee aios die in Nederland stage hebben gelopen, zal de werkgroep de stage meer formaliseren en meer structuur erin aanbrengen waarbij de aios een motivatiebrief dient te schrijven en een plan met leerdoelen. Annet Veen schreef namens de werkgroep een projectvoorstel over de uitwisseling van Tanzaniaanse en Nederlandse aios dat door de VAGO is goedgekeurd. De VAGO zal voor een periode van vijf jaar 10.000 Euro ter beschikking stellen om jaarlijks een Tanzaniaanse aios naar Nederland te laten komen. Ook een Nederlandse aios die stage wil lopen in Tanzania kan voor advies terecht bij de werkgroep, maar is zelf verantwoordelijk voor de organisatie en financiering ervan.

Moedernacht

Namens de werkgroep had Esther Scheers zitting in het organisatiecomité van de jaarlijkse Moedernacht die in mei voor het eerst werd georganiseerd. Doel van de Moedernacht is om het begrip 'reproductieve gezondheid' meer onder aandacht te brengen van een algemeen publiek. Het onderwerp van dit jaar was de verloskundige. De financiering van de Moedernacht gaat via de participerende organisaties. Het NVOG bestuur heeft een verzoek van de werkgroep voor financiële bijdrage aan de Moedernacht afgewezen. Esther Scheers heeft zitting gehad in een panel tijdens de Moedernacht. Ook het volgende jaar zal zij actief blijven in de organisatie.

Oprichting stichting

De samenwerking tussen de NVOG en AGOTA en de fondsenwerving voor projecten die hieruit voortvloeit, maakt een aparte liefdadigheidsstichting noodzakelijk. De werkgroep heeft de statuten voor de ANBI-conforme stichting aangenomen die de naam Stichting Steun International Safe Motherhood & Reproductive Health krijgt. Het voorstel ligt bij het NVOG-bestuur.

Tropenartsopleiding

Verskillende leden van de werkgroep zijn betrokken bij de opleiding tot tropenarts. Het aantal tropenartsen in opleiding blijft gelijk terwijl het aantal opleidingsplekken afneemt. Dit heeft deels te maken met de vervanging van assistenten door tweedelijns verloskundigen in de kleinere klinieken. Vanuit de NTVG is een opleidingsplan geschreven om erkenning van de tropenopleiding door het CBOG te verkrijgen. Het onderwijs dat de werkgroep verzorgd in de zogenaamde sandwich cursus is geëvalueerd en zal een aantal verbeteringen in vorm en planning krijgen. Jelle Stekelenburg en Douwe Verkuyll hebben opnieuw hun bijdragen geleverd aan de Nationale Tropen Cursus aan het Koninklijk Instituut voor de Tropen.

Samenwerking KNOV

Gesprekken met de tropengeïnteresseerde verloskundigen binnen de KNOV hebben plaatsgevonden. Binnen de KNOV is een grote groep met geïnteresseerde verloskundigen. Naar een werkzame manier van samenwerken wordt nog gezocht.

Voordrachten

Op elke werkgroep vergadering wordt een spreker uitgenodigd om een voordracht te houden. Deze worden door de werkgroepleden altijd zeer gewaardeerd. Het afgelopen jaar waren dat de volgende presentaties:

'Improving sexual and reproductive health care for poor and underserved girls', door Liesbeth Meeuwissen (16 januari).

'Cervical cancer in Indonesia', door Jessica Vet (23 april).

'Reproductieve gezondheidszorgprojecten Artsen zonder Grenzen', door Michiel Lekkerkerker (18 september) .

Overigen

Schoklandaccoord

Samenwerking binnen het 'Meshwork' heeft geleid tot een bundeling van voorstellen die richting het Ministerie zijn gegaan. De Werkgroep heeft in dit proces uiteindelijk geen actieve rol gespeeld.

Inauguratie Jos van Roosmalen

Op 25 april hield werkgroepslid Jos Van Roosmalen zijn inaugurale rede "De moeder het kind van de rekening" bij de aanvaarding van zijn ambt van bijzonder hoogleraar Nationale en Internationale aspecten van Safe Motherhood aan de Vrije Universiteit Amsterdam/VU Medisch Centrum. Deze leerstoel bezet hij vanwege de Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg.

Gedragscode

In navolging van de kinderartsen heeft Marieke Lagro namens de werkgroep een concept gedragscode geschreven voor gynaecologen betreffende zwangere en zieke vrouwen zonder verblijfspapieren. Deze gedragscode zal in 2009 aangeboden worden aan het NVOG-bestuur.

Doelencongres 2009

De werkgroep heeft samen met Evert Slager invulling gegeven aan "gynaecologie en obstetrie in de tropen anno 2009" op het Doelencongres in maart 2009.

Publicaties

Dillen J van, Diem M van, Moyo N, Stekelenburg J, Roosmalen J van. Obstetrische ectoscopie: audit als instrument voor kwaliteitsverbetering. NTOG 2008;121:146-150.

Lonkhuijzen L van, Ameh C, Mdegela M, Hulsbergen M, Stekelenburg J, Broek N van den. Life Saving Skills: Essential Obstetric and Newborn Care training in Tanzania. NTOG 2008;121:159-161.

Stekelenburg J, Janszen EWM, Lagro MGP, Hulsbergen MH, Lonkhuijzen LRCW van, Schagen van Leeuwen JH, Diem M van, van Roosmalen J van, Dillen J van. Obstetrische ectoscopie. Medisch Contact 2008;63(8):321-325.

December 2008.

Marieke Lagro, secretaris.